

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3070

Vragen van de leden **Rajkowski** (VVD), **Gündoğan** (Gündoğan) en **Brekelmans** (VVD) aan de Staatssecretaris van Financiën en de Minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht «België verbiedt aankoop van Chinese röntgencamera's voor de douane, Nederland (nog) niet»* (ingezonden 23 juni 2023).

Mededeling van Staatssecretaris **De Vries** (Financiën – Toeslagen en Douane) (ontvangen 3 juli 2023).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «België verbiedt aankoop van Chinese röntgencamera's voor de douane, Nederland (nog) niet»?¹

Vraag 2

Hoeveel Nuctech-veiligheidsscanners zijn momenteel in gebruik bij de Nederlandse douane voor het controleren van goederen? Klopt het dat deze scanners onder andere worden ingezet in onze mainports, zoals in de Rotterdamse haven? Worden alleen Nuctech-scanners gebruikt om deze taken uit te voeren? Zo nee, worden ook veiligheidsscanners van andere fabrikanten ingezet? Zo ja, welke?

Vraag 3

Bent u bekend met het arrest van 31 mei jongstleden, waarin de Belgische Raad van State bepaalde dat de Belgische overheid het Chinese bedrijf Nuctech mag uitsluiten van deelname aan een aanbestedingsprocedure voor de levering van scanners, omdat die een «veiligheidsrisico» zouden vormen? Zo ja, hoe beoordeelt u deze uitspraak in het kader van de aanwezigheid en het gebruik van Nuctech-scanners in Nederlandse mainports?

Vraag 4

Hoe beoordeelt u bovenstaande uitspraak van de Belgische Raad van State mede in het licht van eerdere constatering en waarschuwingen van onze inlichtingendiensten dat China een offensief cyberprogramma voert tegen Nederlandse belangen, waarbij digitale spionage en sabotage inmiddels een reële dreiging vormen voor de Nederlandse economie en dat de afhankelijk-

¹ FTM, 8 juni 2023 (<https://www.ftm.nl/artikelen/chinese-scanners-in-nederlandse-zee-en-luchthavens>).

heid van Chinese producten en diensten binnen de vitale infrastructuur een risico vormt voor onze nationale veiligheid?

Vraag 5

Kunt u bevestigen dat de Voorzitter van de Europese Commissie in een brief aan het lid Groothuis van het Europees parlement heeft bevestigd dat de veiligheid van Chinese scanningmaterialen en -diensten in ernstige twijfel wordt getrokken?²

Vraag 6

In deze brief worden EU-lidstaten opgeroepen Europese veiligheid – dus ook die van de individuele burgers – voorrang te geven boven financiële overwegingen, bent u voornemens aan deze oproep gevolg geven? Zo nee, waarom niet?

Vraag 7

Is het u bekend dat de Chinese leverancier van de materialen en diensten aan Nederlandse grenzen op veiligheidsgebied samenwerkt met Rusland? Heeft dit invloed op de positiebepaling van de Nederlandse regering? Zo nee, waarom niet?

Vraag 8

Hoe beoordeelt u het feit dat andere landen zoals de Verenigde Staten, Canada en Litouwen al eerder hebben besloten om Nuctech-scanners te weren vanuit vergelijkbare veiligheidsoverwegingen? Hoe reflecteert u op deze besluiten, gelet op het Nederlandse gebruik van Nuctech-scanners en de bijkomende veiligheidsrisico's?

Vraag 9

Gelet op eerdere waarschuwingen van inlichtingendiensten en genomen besluiten van andere landen, heeft u in de afgelopen jaren actie ondernomen om over te stappen op alternatieve leveranciers van vergelijkbare scanapparatuur? Zo ja, welke stappen heeft u gezet om dit voor te bereiden? Zo nee, waarom niet?

Vraag 10

Hoe staat het met het toegezegde aanvullende vervolgonderzoek naar de kwetsbaarheden van specifieke onderdelen van de scan- en detectie infrastructuur in het kader van risico's voor de nationale veiligheid en de rol die statelijke actoren hierin spelen? Is het onderzoek al afgerond? Zo ja, wat waren de uitkomsten? Zo nee, wanneer kunnen we de uitkomsten van het onderzoek verwachten?

Vraag 11

Bent u het ermee eens dat, gelet op de evidente veiligheidsrisico's en bovenstaande rechterlijke uitspraak, de aanwezigheid en het gebruik van Nuctech-scanners door de Nederlandse douane dienen te worden heroverwogen langs de meetlat van de huidige regels, voorwaarden en normen die gelden voor aanbestedingen van het Rijk? Zo ja, hoe beoordeelt u de Nederlandse overheidsaanbestedingen van Nuctech scanners naar de maatstaven van het huidige aanbestedingsinstrumentarium van het rijk en de eisen en voorwaarden die hiervoor gelden ten aanzien van de nationale veiligheid? Zo nee, waarom niet? Indien een heroverweging van het gebruik van Nuctech-scanners zou aangeven dat gebruik hiervan niet tegen te houden is op basis van huidige regelgeving rond aanbestedingen, kunt u dan aangeven welke regel dit is?

Vraag 12

Per wanneer wordt de geïntegreerde lijst statelijke dreigingen zoals door de Kamer gevraagd (motie-Brekelmans, Kamerstuk 36 200-V, nr. 26) uitgebracht? Hoe verhoudt het gebruik van apparatuur uit deze landen binnen de vitale infrastructuur zich tot plaatsing van een land op deze lijst?

² The Record, 15 mei 2023 (<https://therecord.media/interview-with-bart-groothuis-eu-cybersecurity-laws>).

Vraag 13

Deelt u de mening dat het uit nationaal veiligheidsoogpunt onwenselijk is dat de Nederlandse douane Nuctech-scanners inzet op strategische plekken voor het uitvoeren van haar taken? Zo nee, hoe verhoudt zich dit tot de inzet van het kabinet om risicovolle strategische afhankelijkheden binnen de vitale infrastructuur te verminderen als onderdeel van de bredere Kabinetsaanpak Strategische Afhangelijkheden? Zo ja, bent u bereid om een overgangperiode in te stellen waarin Nuctech-scanners worden uitgefaseerd en worden vervangen door veiligere alternatieven? Zo nee, waarom niet?

Mededeling

Naar aanleiding van de schriftelijke vragen van de leden Kuiken en Nijboer (beiden PvdA) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Staatssecretaris van Financiën over «*mogelijk spionage via Chinese röntgencamera's voor de douane*» (ingezonden op 21 juni 2023, met kenmerk 2023Z1492) en de schriftelijke vragen van de leden Rajkowski, Brekelmans (beiden VVD) en Gündoğan (Gündoğan) aan de Staatssecretaris van Financiën en de Minister van Buitenlandse Zaken over het bericht «*België verbiedt aankoop van Chinese röntgencamera's voor de douane, Nederland (nog) niet*» (ingezonden op 23 juni 2023, met kenmerk 2023Z11786), deel ik u mee dat het niet mogelijk is om de beantwoording binnen de gestelde termijn aan uw Kamer te doen toekomen. Nadere afstemming tussen de betrokken ministeries is nodig om de vragen zorgvuldig en volledig te kunnen beantwoorden.

Ik streef ernaar de antwoorden zo spoedig mogelijk aan uw Kamer te sturen.